

ПРИНЦИПИ РЕКОНСТРУКЦІЇ СУЧАСНИХ ВУЗІВСЬКИХ КОМПЛЕКСІВ В УКРАЇНІ

У зв'язку із розвитком сучасного міста в Україні, появою нових технологій в освітянській діяльності та напрямків професійної освіти, зміна соціально-економічних умов та пріоритетів в розвитку суспільства набуває актуальності розвиток та реконструкція вузівських комплексів. Проблема загострюється тим, що відбувається зношення вузівських комплексів або спливання терміну експлуатації будинків та споруд. Це обумовлює потреби у розвитку вузів у архітектурно-містобудівному аспекті, тобто в їх реконструкції. Базуючись на українські нормативні документи та Закон України “Про комплексну реконструкцію кварталів застарілого житлового фонду” під поняттям «реконструкція» вважається: повна або часткова реорганізація об'єкту із зміною габаритних розмірів і технічних характеристик; проведення додаткової надбудови і прибудови. Вузівські комплекси в більшій кількості розташовуються в центральній частині міста, тому у зв'язку з ущільненням забудови навколо вузів виникає проблема в їх розвитку шляхом прибудови за межами їх територій.

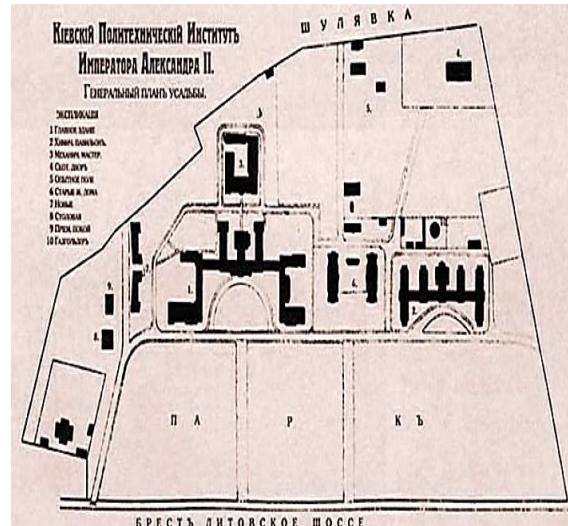
Таким чином, мета дослідження полягає у формулюванні принципів реконструкції вузівських комплексів в умовах їх розвитку.

Проблеми організації вузівського середовища як розвиненої містобудівної системи в структурі великого міста розглядалися в роботах Ковальської Г. Л., Дудіна Т. С., Кондель-Пермінова М. М., Рутштейн І. З., Мгалоблішвілі Н. М. Махадін Т. Розробка принципів формування композиційної структури вузів простежується в працях Солобая П. А., Ковальської Г. Л., Ольхівській Є. В., Колозали Р. В., Карбан А. А. Питаннями реконструкції архітектурного середовища вузів займалися: Солобай П. А., Бондаренко В. П., Потокін А. А., Стасюк Е. С., Каландія І. О.

Аналіз нормативних документів зарубіжних країнах виявив, що проект визнають якісним, якщо в ньому враховані можливості адаптації вузівського комплексу до технічних та технологічних нововведень без радикальної реконструкції щонайменше 6-8 років після початку експлуатації. У такому разі збільшення частини витрат на проектування є виправданим і забезпечує зростання ефективності капітальних вкладень. По статистичним даним у порівнянні з вузами України, вузи РФ були розташовані у старих будівлях і мають зношення на 100 %, а вузи України – 70 %.

Результати дослідження дають змогу використати отримані дані в практичному проектуванні забудови та удосконаленні містобудівних

рішень. Гарним прикладом в реконструкції архітектурного середовища вузів стала робота по розширенню та відновленню Київського національного політехнічного університету. Концепція «нове в старому» стало визначальним критерієм всього вузівського комплексу. Дана концепція дозволяє об'єднати історичну архітектуру з новою, ззовні. В результаті реалізації даної концепції ми отримуємо оновлене середовище вуза, не порушуючи його цілісність і надаємо йому нові естетичні якості.

Рисунок 1 – Київський національний політехнічний університет

При реконструкції Тернопільського інститута народного господарства вдало використана природна структура. Прийнявши природний тальвег за центральну площу з амфітеатром, навколо якої розміщені навчальні корпуси. Проект відрізняється переконливістю композиційного рішення, цілісністю об'єкта та різноманіттям композиційного сприйняття.

При реконструкції Полтавського інженерно-будівельного інститута була прийнята ідея створення внутрішньої критої вулиці з розміщенням бібліотеки та загальновузівських аудиторій, та рекреаційної зони. Таке рішення дозволило створити композиційний центр та розв'язати раціональну систему функціональних задач.

Рівенський інститут інженерів водного господарства. В основу концепції реконструкції вуза прийнята ідея «русло», яке об'єднує існуючі будівлі вуза з новим центром. Дана концепція дозволила розширити вуз за рахунок освоєння вільних територій, створити новий центр вуза та об'єднати його в функціональну цілісну систему. Вулиця стала об'єднуючим простором вуза, яке стало композиційним та функціональним центром комплексу.

Таким чином, аналіз практичного досвіду дав можливість визначити основні принципи моделі комфортного середовища: принцип екологічності, принцип економічності, принцип естетичності.